

İlahiyat Alanında
Siyaset ve Ahlak

Editörler

Prof. Dr. Kemal GÖZ

Doç. Dr. M. Fatih YALÇIN

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1471

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Eskiyeni Yayınları

Yayın No | Publication Number: 274

Kitap Adı: İlahiyat Alanında Siyaset ve Ahlak

Book Title (English): Politics and Morality in Theology

ISBN: 978-625-6781-87-0

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786256781870

Editörler | Editors: Kemal GÖZ | orcid.org/0000-0001-7296-4042

M. Fatih YALÇIN | orcid.org/0000-0003-3685-2988

Kurum | Institution: Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

ROR ID: ror.org/00dzfx204

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Edited Book

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 226

Yayın Tarihi | Publication Date: Aralık | December 2024

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj | Layout: FCR

Kapak | Cover Design: Doç. Muhammed Yasir GÖZ

International University of Sarajevo

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HPQ | Felsefe: ahlak felsefesi | Philosophy: Ethics & moral philosophy

BISAC: PHI005000 | Felsefe / Ahlak ve Etik | Philosophy / Ethics & Moral Philosophy

THEMA: QDTQ | Ahlak felsefesi | Ethics & moral philosophy

LC: BJ1012 | Ahlak felsefesi | Ethics

Atf Bilgisi | Cite as: Göz, Kemal (ed.)– Yalçın, M. Fatih (ed.). *Siyaset ve Ahlak*.

Ankara: Eskiyeni Yayınları, 2024.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

İlahiyat Alanında
Siyaset ve Ahlak

Editörler

Prof. Dr. Kemal GÖZ
Doç. Dr. M. Fatih YALÇIN

Yazarlar

Prof. Dr. Kemal GÖZ
Prof. Dr. Müfit Selim SARUHAN
Doç. Dr. Osman MUTLUEL
Prof. Dr. Hüseyin AKYÜZ
Doç. Dr. Mehmet EFENDİOĞLU
Doç. Dr. M. Fatih YALÇIN
Prof. Dr. Mustafa BAŞ
Doç. Dr. İsmet EŞMELİ
Doç. Dr. Ahmet AYDIN
Dr. Öğr. Üyesi Emre YILMAZ
Dr. Öğr. Üyesi Rabia DOĞRU

Editörler Hakkında | About the Editors

Prof. Dr. Kemal GÖZ

1956 yılında Denizli-Kızılhisar (Serinhisar)'da doğdu. İlk ve Orta öğrenimini Kızılhisar'da tamamladı. 1974 yılında Acıpayam Lisesi'nden mezun olarak aynı yıl Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne kaydoldu ve 1979 yılında mezun oldu. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı'nda "Düşünce Tarihimizde Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır" adlı teziyle yüksek lisans programını 1998 yılında tamamladı. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı'nda 08.09.2004 tarihinde "İslam'da ve Milletlerarası Belgelerde Hürriyetler" konulu teziyle doktora çalışmasını tamamladı. Milli Eğitim Bakanlığınca 24/11/2006 tarihinde "Başöğretmen" ünvanı verildi. Milli Eğitim Bakanlığı'nda değişik kurumlarda uzun yıllar idarecilik yaptıktan sonra 02/08/2010 tarihinde Artvin Çoruh Üniversitesi Eğitim Fakültesine Yardımcı Doçent Doktor unvanıyla öğretim üyesi olarak atandı. Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü (İslâm Felsefesi) ne 15.04.2013 tarihinde Yardımcı Doçent olarak atandı. 2013 itibarıyla Pamukkale Üniversitesi İlâhiyat Fakültesi Felsefe ve Din Anabilim Dalı'nda göreve başladı. 29 Nisan 2019'da Doçent unvanını alan, Arapça ve İngilizce bilen Göz evli ve üç çocuk babasıdır. Pamukkale Üniversitesi'nde 28.01.2016 tarihinde atandığı Müftü Ahmet Hulusi Efendi Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğünü ve 16.02.2018 tarihinde atandığı Serinhisar Meslek Yüksekokulu Müdürlüğünü 29.01.2021 tarihinde Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi İslam felsefesi Öğretim üyeliği görevine atanmasına kadar sürdürmüştür. Kemal Göz 23.08.2024 tarihinde Profesör olmuş ve 26.08.2024 tarihinde de Felsefe ve Din Bilimleri bölüm başkanı olarak görevlendirilmiştir.

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Felsefe ve Din bilimleri Bölümü Başkanlığı görevini sürdürmekte olan Kemal Göz, İslam Felsefesi, İslam Ahlakı ve düşünce tarihi konusundaki çalışmalarına devam etmektedir.

Prof. Dr. Kemal GÖZ

He was born in 1956 in Denizli-Kızıllhisar (Serinhisar). He completed his primary and secondary education in Kızıllhisar. He graduated from Acıpayam High School in 1974 and enrolled in Ankara University Faculty of Theology in the same year, graduating in 1979. He completed his master's degree program in 1998 with his thesis titled "Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır in Our History of Thought" at Süleyman Demirel University, Institute of Social Sciences. He completed his doctorate with his thesis titled "Freedoms in Islam and International Documents" at Ankara University, Institute of Social Sciences, Department of Philosophy and Religious Sciences on 08.09.2004. He was given the title of "Head Teacher" by the Ministry of National Education on 24/11/2006. After working as an administrator in various institutions in the Ministry of National Education for many years, he was appointed as an Assistant Professor at the Artvin Coruh University Faculty of Education on 02/08/2010. He was appointed as an Assistant Professor at the Pamukkale University Faculty of Theology, Department of Philosophy and Religious Sciences (Islamic Philosophy) on 15.04.2013. He started working at the Pamukkale University Faculty of Theology, Department of Philosophy and Religion as of 2013. Göz, who received the title of Associate Professor on 29 April 2019, speaks Arabic and English, is married and has three children. He continued his duties as the Director of Mufti Ahmet Hulusi Efendi Research and Application Center at Pamukkale University, to which he was appointed on 28.01.2016, and as the Director of Serinhisar Vocational School, to which he was appointed on 16.02.2018, until he was appointed as a faculty member of Islamic philosophy at Bilecik Şeyh Edebali University, Faculty of Islamic Sciences on 29.01.2021. Kemal Göz became a professor on 23.08.2024 and was appointed as the head of the department of Philosophy and Religious Sciences on 26.08.2024. Kemal Göz, who continues his duties as the Head of the Department of Philosophy and Religious Sciences at Bilecik Şeyh Edebali University, Faculty of Islamic Sciences, continues his studies on Islamic Philosophy, Islamic Ethics and the history of thought.

Doç. Dr. Mehmet Fatih YALÇIN

2008 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun olduktan sonra aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsünde İslam Tarihi Bölümünde “Bahrî Memlûklerde Nâib-i Saltanatlık” isimli teziyle Yüksek Lisans ve “Bahrî Memlûkler’de Dımaşk Kâdılkudâtları” adlı teziyle Doktora eğitimimi tamamladı. Bir derya olarak gördüğü Memlûkler dönemine dair çalışmalarını sürdürmektedir. Halen Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi İslam Tarihi Anabilim Dalı öğretim üyesidir.

Assoc. Prof. Dr. Mehmet Fatih YALÇIN

After graduating from Marmara University Faculty of Theology in 2008, he completed his MA with his thesis titled “Naib-i Sultanate in the Bahri Mamluks” and his PhD with his thesis titled “Kadilkudats of Damascus in the Bahri Mamluks” in the Department of Islamic History at the Institute of Social Sciences of the same university. He continues his studies on the Mamluk period, which he sees as a sea. He is currently a faculty member at Bilecik Şeyh Edebali University, Department of Islamic History.

Kitap Hakkında

İlahiyat Alanında Siyaset ve Ahlak

Varlık aleminin en mükemmel varlığı olarak günümüzde de varlığını devam ettiren insan, sosyal hayatını sürdürürken belirli normları uygulama alanında tespit etmiş ve onlarla uyumlu bir süreci yönetmiştir. Bu süreç boyunca birçok kural ve değerlerin uygulamasını da gerçekleştirmiştir. Yirmi birinci yüzyılın ilk çeyreğini idrak etmekte olduğumuz günümüzde siyaset ve ahlak kavramları hâlâ dikkat çekmektedir. Düşünce tarihinin en önemli konularından olan bu iki kavramın içeriği ve uygulamaları üzerinde farklı disiplinlere mensup bilim insanlarının değerlendirmeleri de önem kazanmaktadır. Toplumun bireylerinin yönetiminde yetkinleşmesi gerekmektedir. Bu yetkinleşme temel erdemler olan hikmet, iffet, şecaat ve adalet çerçevesinde oluşmalıdır.

Siyaset ve ahlak kavramları çağlar öncesinden günümüze kadar insanlığı meşgul etmiş önemli kavramlardandır. Topluluk ve devlet halinde yaşamak mecburiyetinde olan insanoğlunun bu iki konudan müstağni kalabilmesi mümkün görülmemektedir.

Farklı alanlara mensup bilim insanlarının ortaya koydukları bölümler eserde okuyucuların istifadesine sunulmuştur. Bu çalışmalar, “siyaset ve ahlak” alanına İslam Felsefesi, Dinler Tarihi, İslam Tarihi, Türk İslam Edebiyat Tarihi, Din Psikolojisi, Hadis ve İslam Hukuku gibi muhtelif disiplinlerin bakışlarından bir numune sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Siyaset; Ahlak; Yetkinlik; İslam Düşüncesi; Devlet Yönetimi

About the Book

Politics and Morality in Theology

As the most perfect being in the world of existence, humans, who continue their existence today, have determined certain norms in the field of application while continuing their social life and have managed a process compatible with them. During this process, they have also implemented many rules and values. Today, as we are comprehending the first quarter of the twenty-first century, the concepts of politics and morality still attract attention. The evaluations of scientists from different disciplines on the content and applications of these two concepts, which are among the most important issues in the history of thought, are also gaining importance. The individuals of the society need to become competent in their governance. This competence should occur within the framework of the basic virtues of wisdom, chastity, courage and justice.

The concepts of politics and morality are important concepts that have occupied humanity from the ages to the present. It does not seem possible for humans, who have to live in a community and a state, to remain independent of these two issues.

The sections put forward by scientists from different fields are presented to the benefit of the readers in the work. These studies present a sample of the perspectives of various disciplines such as Islamic Philosophy, History of Religions, History of Islam, History of Turkish Islamic Literature, Psychology of Religion, Hadith and Islamic Law in the field of “politics and ethics”.

Keywords: Politics; Ethics; Competence; Islamic Thought; State Administration

*Bu eser,
Merhume Rabia AKTAŞ'ın
Aziz ruhuna ithaf edilmiştir.*

*Bu eser, Özaktaş İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı
Sayın Fikret AKTAŞ'ın katkılarıyla hazırlanmıştır.*

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ ----- 13

BİRİNCİ BÖLÜM

SİYASET VE AHLAKA DAİR

Kemal GÖZ ----- 15

İKİNCİ BÖLÜM

İSLÂM FELSEFESİNDE SİYASET VE AHLÂK İLİŞKİSİ (FÂRÂBÎ, İBN SİNÂ, İBN MİSKEVEYH)

Müfit Selim SARUHAN ----- 23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İBN MUKAFFA'DA SİYASİ BÜROKRATİK YETKİNLİĞİN OLUŞUMU

Osman MUTLUEL ----- 51

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

NEBEVİ ÖĞRETİDE SİYASET AHLAKI

Hüseyin AKYÜZ ----- 67

BEŞİNCİ BÖLÜM

HZ. ÖMER'İN SİYASÎ, İDÂRÎ, ASKERÎ VE İLMÎ İŞLERDE ASHÂBİ ÖNCELEMESİ

Mehmet EFENDİOĞLU ----- 85

ALTINCI BÖLÜM

BİR MEMLÜK BAŞKADISINA GÖRE SİYASET: BEDREDDİN İBN CEMÂA ÖRNEĞİ

M. Fatih YALÇIN ----- 101

YEDİNCİ BÖLÜM

İSLAM'DA YÖNETİM İLE İLGİLİ BAZI ESASLARIN KONFÜÇYANİST METİNLERLE KARŞILAŞTIRMASI

Mustafa BAŞ ----- 115

SEKİZİNCİ BÖLÜM

DİNLERDE AHLAKİ DEĞERLER VE SİYASİ AHLAK

İsmet EŞMELİ----- 139

DOKUZUNCU BÖLÜM

BÂBÜRLÜLER DEVLETİ ÖZELİNDE FIKIH-SİYASET İLİŞKİSİNE CAN ALICI BİR ÖRNEK: SİYASETEN KATİL

Ahmet AYDIN ----- 163

ONUNCU BÖLÜM

PSİKO-AKSİYOLOJİ BAĞLAMINDA MAVERDİ'NİN *DÜRERÜ'S-* *SÜLÛK FÎ SİYÂSETİ'L-MÛLÛK* ADLI ESERİ

Emre YILMAZ----- 189

ON BİRİNCİ BÖLÜM

ZİYA PAŞA'NIN İDEAL DEVLET YÖNETİMİ

Rabia DOĞRU ----- 209

DİZİN ----- 225